

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Alegerea de metropolit.

Credincioșii bisericii noastre au avut sărbători vesele.

De ziua Născerii Domnului, și iarul nostru le-a comunicat scirea, că la scaunul veduiv al metropoliei noastre, votul congresului nostru național-bisericesc a chemat pre Inalt Preasânția Sa Domnul episcop al dieceșei Aradului Ioan Meșianu.

Credincioșii noștri au avut sărbători vesele, căci în fruntea bisericii noastre ortodoxe naționale române, încrederea bisericii a pus pre cel mai vrednic dintre prelații noștri, care ani 24 cu mână tare și cu braț înalt — ca să ne folosim de vorbele Psalmistului — a condus dieceșă Aradului.

Credincioșii bisericii noastre au avut sărbători vesele, căci au avut ocaziune de a vedea biserica noastră din nou manifestându-se cu demnitate la actul cel mai principal din viața noastră bisericescă, la actul alegerii de metropolit.

Credincioșii bisericii noastre au avut sărbători vesele, căci întrunirea congresului ne-a dat ocaziune să auzim talmăcirea în cuvinte inspirate, în vorbire clasică, misiunea bisericii noastre, și talmăcirea o a dat bărbatul providențial al bisericii noastre, deputatul mirean Alecsandru Mocsonyi, fala bărbatilor laici din biserica noastră.

Sub întregă durată veduiviei, noi nu am luat în combinațiune persoanele eventuale, chemate de a ocupa scaunul vacant al metropoliei, am accentuat însă principiul ansienității, care ne-a rămas moștenire dela răposatul metropolit, și ne pare bine că congresul a urmat principiul accentuat de noi.

Răposatul metropolit nu a primit candidatura până când în scara ierarhică a fost episcop mai bătrân, în sensul canoanelor apoi nu s'a mai putut retrage, când pentru el nu a mai existat această pedecă canonică.

Așa a urmat răposatul metropolit și la vacanța scaunului de episcop în dieceșă Caransebeșului, unde a stăruit cu toată tăria pentru respectarea seniuului și faptice a reeșit cel mai bătrân între dignitari, actualul Preasânțit, părintele Episcop Popea.

Așa s'a urmat și acuma din incidentul trimiterii de comisariu metropolitan pentru conducerea congresului electoral. S'a trimis episcopul cel mai bătrân în funcțiune, și când s'a vedut, că ambii episcopi sunt luați în combinațiune la scaunul de metropolit, s'a trimis ca comisariu cel mai bătrân în rang dintre actuali dignitari metropolitani: Preacuvioșia Sa Părintele arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc.

Tot așa credem noi că se va respecta seniuul și la viitoră alegere de episcop din dieceșă Aradului.

Nu am vorbit nimica de persoane, ci ne-am mărginit la accentuarea seniuului.

Alesul metropolit are mângăierea, că încrederea și iubirea bisericii s'a manifestat fără de nici o agitațiune în presă, fără a se vorbi de persoane, și cu atât mai mare este și binele pen-

tru biserică, că manifestațiunea această spontană a bisericii s'a făcut cu toată demnitatea.

Pus de tiner în serviciul bisericii, la început în fruntea unui protopresbiterat, fiu credincios al bisericii sale, Inalt Preasânția Sa a lucrat din toate puterile pentru luminarea poporului român.

Este adevărată plăcere sufletescă a răsfoi diarele de prin anii 1860 și din 1861. Aflăm adevărat în acelea un avânt puternic spre cultură, spre deșteptarea poporului, și între cei dintâi dam de protopopul din Zernesti, Ioan Meșianu, care de atunci eșia la ivelă ca cel mai zelos între cei zeloși.

Privirile bisericii continuu au stat ațintite asupra densusului.

În anul 1873 și 1874 la alegerile de metropolit, îl aflăm ca comisariu congresual, conducând cu mult tact alegerile. Nu peste mult biserica l'a pus în fruntea consistorului din Oradea-mare, ca apoi să trecă în scaunul veduiv al eparchiei Aradului.

Stimat și iubit de fiii sei credincioși, episcopul Aradului a lucrat neobosit pentru binele bisericii sale, și ce a făcut el în decursul unui pătrar de veac, rămâne acolo în dieceșă ca viu monument al păstoririi lui.

Increderea bisericii l'a chemat la sarcina cea mai grea, la cărma metropoliei noastre.

Dorim noului metropolit depline puteri sufletesci și trupesci, ca încă în mulți ani să potă conduce naia bisericii noastre cătră limanul dorit.

Convocarea Reichsratului. Pe Dumineca trecută s'a anunțat apariția în foia oficiosă austriacă a rescriptului împărătesc, prin care Reichsratul vienez e convocat de nou pe 17 Ianuarie n. c.

Pastorală de Crăciun

a P. S. S. Episcopului Nicolae Popea.
Nr. 136 pres. ex 1898.

NICOLAE

din îndurarea lui Dumnezeu episcop al Eparchiei greco-orientale române a Caransebeșului.

Dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Iubit cler și popor!

Nu se potă trece cu vederea, că viața omului e plină de greutăți, de necazuri și de suferințe amare, din leagăn până la mormânt. Ori-unde el se mișcă, și se învîrtesce, tot cu greutăți și necazuri se întelnesce. Și greutățile și necazurile acestea pare că în zilele noastre, tot mai multe și mai apăsătoare devin.

Vedem, iubitorilor, că sute și mii de pedeci se încrucieșă în drumul vieții noastre, cari cu puteri tari trebuie învinse și date la o parte, ca să putem merge înainte.

Toți cu toții, indiviși și popore, trebuie să purtăm o luptă crâncenă de existență, pe viață și pe mörte. Și din această luptă, vă pot asigura iubitorilor, acela are să iasă învingător, care va fi mai harnic și mai vrednic. Și mare va fi bucuria lui, și vesel și vioios îi va fi lui dat să serbeze apoi, după munca lui încordată, sărbătoreș bogatului seu seceriș, trupesc și sufle-

tesc, gustând la odichnă ródele muncii sale câștigate cu sudori de sânge. Și fericit va fi el atunci, când va putea țice despre sine, că a ajuns la o viață ticinată și fericită, încât se potă da fericire în lumea această.

Disci, că acela va eși învingător, care va fi mai harnic și mai vrednic.

Dar, să nu ne întrebăm: cine e acela mai harnic și mai vrednic?

Care este semnul hotărîtor, după care se cunoșce harnicia și vrednicia ómenilor și popórelor?

Mai harnic și mai vrednic, iubitorilor, e omul acela, și dintre popóre poporul acela, care mai mult e străbătut în adêncul sufletului de lumina adevărului, de rașele strălucitoare ale adevărului ceresc!

Astfel ne vestesce sfânta maica noastră biserică, la sărbătoreș cea mare a întrupării Fiului lui Dumnezeu, a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos.

*

Așa este, iubit cler și popor. Mai harnic și mai vrednic și mai puternic este omul acela, poporul acela, care se lasă să fie mai mult povățuit de rașele strălucitoare ale luminei, pe care ómeni însușiați de Duchul sfânt al adevărului ceresc au lăsat-o de moștenire ómenilor vrednici de a se numi fi aleși ai lui Dumnezeu.

Dar, iubitorilor, lumina e știința, și știința e putere. Știința îi dă omului aripi să sbóre cu sufletul prin regiuni pământesci și ceresci. Știința are darul, de a supune omului chiar și elementele naturii. Știința îl face pe om să ducă o viață veselă, ticinată și fericită.

Cu haină de mărire se îmbracă omul cu știință, iubitorilor, iară cel fără știință rămâne nebăgat în sémă și supus omului cu învățatură. El e orb; el nu vede și nu cunoșce drumul, pe unde merge, și trebuie să-l porțe altul de mână, ca să nu rătăcescă pe drumul vieții. De va merge singur, se va poticni și se va primejdi.

Așa a fost, iubitorilor, totdeauna; așa este acum, și tot așa va fi cât lumea: omul învățat are patru ochi, el e mai cu minte, el vede mai bine lucrurile și iese în toate bine și cu folos, — pe când omului fără învățatură îi ies toate pe dos, toți se folosesc de neștiința lui, toți îl păgubesc, toți îl înșală, și el bietul e fiul peririi.

Cu sute și mii de pilde, iubitorilor, v'ași putea ilustra acest adevăr. Așa spre pildă:

Cine au fost aceia, cari i-au învățat pe ómeni să meargă pe drum fără cai la trășura? Nu cumva ómeni proști, fără de învățatură?

Cine i-a învățat pe ómeni să se întrecă pe apă cu peștii, și pe uscat cu pasările cerului? Au döră tot cei neînvățați?

Cine i-a învățat pe ómeni să se suie în înălțimea cerului, în depărtări mari, pe unde nu ajunge nici sborul vulturului?

Nu cumva și aceștia au fost tot ómeni fără de învățatură? Nu cumva ómenii mărginiți la minte au născocit astfel de meșteșuguri minunate?

Dar, iubitorilor, și din altă parte e bine și de folos să privim lucrul acesta.

Ean să ne punem întrebarea: Cari ómeni sunt mai puternici și mai cu avere? Cari ómeni trăiesc mai bine? Cari duc o viață mai liniștită și mai fericită, încât e dat omului să fie fericit pe pământ? Cine sunt aceștia? Nu cumva sunt și ei ómeni fără învățatură? — Oare nu vedem noi țilnic, că omul ca și poporul neînvățat, prost cum se țice, tot de necaz a fost? Vine omul cu învățatură și îi ia omului prost bucătura din gură, și el bietul rămâne sêrac, ne mai avênd alta de făcut, decât să-și ia bețigașul, soția și copilașii și să plece în lume, unde'l va îndrepta și îl va milui Dumnezeu.

Pilde avem de acestea, iubitorilor, destule înainte ochilor noștri. Și din nenorocire le avem aprópe toate din viața bietului nostru popor românesc.

Cu totul altfel, iubitorilor, stă lucrul la popórele mai culte și mai luminate.

Ean să aruncăm o privire asupra lor, și ne vom uimi de cele ce le vedem la ei. Ne vom uimi, țic, vedênd cât de puternici sunt ei și cât de mari lucruri știură ei săvârși prin aceea, că știură preții după vrednicie puterea științei și a învățaturii.

Uitați-vê la satele lor, ele sunt ca niște orașe. Uitați-vê la școlele lor, și veți vedea tot atâtea palate. Școle de tot felul și cele mai bune în țeara întregă.

Veți vedea mai încolo, că ei sunt cei mai buni economi, că meseriile și negóțele se află în mâinile lor, și tot la ei sunt și cele mai însemnate averi.

Veți vedea în sfârșit la ei regulă și bună rënduială în toate, ca la nime-neia alții.

*

Iată deci, iubit cler și popor, care e arma cea mai puternică pentru de a învinge și a eși de-asupra greutăților și necazurilor vieții noastre! Iată ce comórá de aur, și margăritar de mare preț e lumina minții pentru omul care știe să-o prețuiască după vrednicie!

Și noi să fugim de lumină? Nu, iubitorilor, nici odată; din contră, să ne silim și noi, din toate puterile, a ne apropia de ea, a ne împrietini cu școlă și cu învățăturile care se propun în școlă, cu atât mai vêtos și mai cu căldură, cu cât vedem că timpul tace și fuge, alții merg înainte, iară noi vom rămânea tot cei din urmă. Și așa noi fórt departe am rămas îndêrêțul altor popóre mai culte și mai luminate, și se cere mult timp până vom ajunge ca să ne putem asemăna cu acelea.

Și pentru ce acesta mare întârđiere, înapoiere, iubitorilor? Nu cumva Românul e mai slab înzestrat dela natură cu daruri trupești și sufletesci? Nu cumva el singur e osândit să fie pururea sluga altora?

Nu iubitorilor, nu. Au o judecată nedrêptă toți câți astfel gândesc.

Pe Român l'a dărui Dumnezeu cu cele mai frumoșe însușiri trupești și sufletesci. I-a dat un trup bine făcut și puternic, frumos și vênjos, cum nu prea vedem la streini. I-a dărui apoi un suflet deștept, ager, și vioiu, cum rar se mai găsește la alte neamuri.

Dar ce folos, iubitorilor, căci cu însușirile lui frumoșe trupești și sufle-

tești, cu care farmecă privirile streinilor, pe Român îl vedem totuși rămas în deret, sêrac și necăjit, trăind numai după o ți pe alta cu multă amărâciune.

Și pentru ce acêsta, iubitorilor? Sê o spunem drept: pentrucă Românului nu i-a prea plăcut cartea. El fugea până acum de școlă, socotindu-o ca pe o temniță, ce'l ține încatușat, iară pe învățatori ca pe niște zberi sau haideci, cari îl desbracă de avutul seu. Asta e și pricina, că pe învățator, până mai ieri alaltăieri, îl plătea numai ca pe vâcarul satului, cu o leșioră atât de mică, încât nu putea sê trăescă cinstit ca ômenii, ci era silit sê ducă o vieță amară ca vai de el.

Veniră apoi străinii armați cu învățatură, năvăliră cu lumina minții lor în întunerecul vieții românesce din sate și din orașe și'l desbrăcară, pe Român, de casele și grădinile și de holdele sale, și îi luară meseriile și negoțele din mâni. Pentru-că Românii erau nărâviți sê trăiescă tot numai cum trăiră părinții, moșii și strămoșii lor, fără a merge înainte cu timpul, fără a ținea socotelă cu împregiurările timpului, fără a se gândi, că prin drumurile de fier, prin fabrici și mașinării se produc schimbări de viață, pe care trebuie sê le cunoască, dacă vor sê țină pas cu poporêrele luminate a căror devisă este înainte, mereu înainte!

Așa nu mai merge, iubitorilor. Sê ținem deci și noi socotelă de împregiurările timpului: sê ne deșteptăm, sê ne cultivăm, sê ne luminăm!

Sê ne luminăm, ție, dar nu cu lumina cea păgânescă, care este a celor fără religie și fără credință în Dumnezeu, căci acêsta lipsită fiind de fundamentul religios și moral, strică și dărapănă cu totul societatea, destrăbălându-o și sălbătăcindu-o cu desăvârșire. Nu! nu cu acêsta sê ne împretinim dar, ci cu lumina cea adevărată creștinescă, care își are rașimul sêu în învățăturile cele sfinte și dumnezești ale evangeliului lui Christos, care ne asigură existența și viitoriul vieții nôstre bisericesce și naționale.

Dar acêstă lumină, iubitorilor, numai în școlă și anumit în școlile nôstre confesionale, se pôte căștiga.

Sê îngrijim deci de școlile nôstre confesionale, ca de lumina ochilor, și sê nu ne spăriem de nici o jertfă cât de mare. ce trebuie sê aducem în acêstă privință, căci o aducem pentru binele nostru al tuturor.

Biserica dar și școlă, iubitorilor, biserica ca mamă și școlă ca fiică, și tôte câte se cer pentru susținerea și înflorirea lor, sê fie devisă nôstră în viitor!

Cu aceste sfaturi și învățături binevoitôre, trimițându-vê salutările arhierestii de SS. Sêrbători ale Nașterii Domnului și Mântuitoriului nostru Isus Christos, precum și binecuvântarea mea arhierescă, rămân

Caransebeș, în 14 Dec. 1898.
Al Vostru tuturor de tot binele voitor
Nicolae Popea m. p.,
Episcop.

Încurcătura internă.

Dare și miliție.

O nouă întrebare de mare însemnătate se ridică în primul plan din mijlocul încurcăturii în care s'a înfundat guvernarea patriei nôstre: Că ôre ce ținută vor observa cetățenii față de recrutarea pentru miliție? Tinerii de asentare, presentase vor naintea comisiilor de asentare ori ba? Iar dacă nu se vor presenta, putea-vor fi pedepsiți, ori nu?

Obstrucțiunea opoziției a împedecat guvernul și parlamentul a-și vota legile provisorii cele mai neapărat necesare pentru guvernarea țerii dela 1 Ian 1899 încôce: îndemnisarea de lipsă de a dispune de finanțele țerii, legea despre contingentul de recruți ce au sê fie asentați pentru întregirea necesară a armatei.

Iar ne-având aceste îndemnisări din partea parlamentului, guvernul nu are drept a face dispoziții nici pentru încassarea dărilor mai departe, nici pentru chemarea la măsură a tinerilor de asentare!

Sê știe că guvernul a și dat ordin general pentru tôte țera, prin care dela 1 Ian. n. 1899 a sistat tôte execuțiile pentru dare. A făcut-o în recunoșterea faptului, că în starea actuală de lucruri în afară de lege („ex-lex“), nu mai e îndreptățit a scôte dările cu mijlocele legale obicinuite, deci și cu execuția.

Cine plătește de bunăvoie, natural că se primește, și ômenii guvernului încercă a și da pildă în privința asta, prezentându-se voluntari la oficiile de dare și plătinându-și restanțele, ba și înainte pe anul de pe față. Opoziția ungară însă ție că nu! N'are sê de de bunăvoie dare, cu care sê cârmuiesc un guvern atât de certat cu liberalismul și legalitatea, cum e și actualul guvern al Ungariei.

Același lucru cu miliția. Armata are lipsă de 42.711 recruți, cari la tòmna viitoare sê între sub steag.

Asentările trebuie începute cel mult la începutul lui Martie.

Dar neavând votat de parlament numărul acesta, putea-se-vor lua dispoziții de asentare? Legea în privința asta e lămurită, ea spune că: „chemarea faptică la măsură a contingentului (de recruți) se pôte întempla numai atunci: dacă parlamentul a votat deja acel contingent pe anul acela!“

Asta însă pe anul curent nu s'a făcut. Iar ca recruții sê mergă de bună-voie, nechemăți chiar, la asentare, nu se prea pôte spera... Ce se va întempla dară?

Foile independente pestane ocupându-se cu întrebarea, spun că chiar de s'ar folosi forță contra tinerilor, ducându-i de pildă cu gendarmii, ei vor recurge la legea civilă, și nu pôte fi judecătorie, care sê-i osândescă pentru-că nu s'au prezentat, din contră legea are sê-i ia sub scut si apărare!

A împinge însă țera până în fața acestor posibilități și penibilități, e de tot periculos, căci încordările pe tema neplătirii dării și neprezentării la asentări, și eventualele forțări nelegale ale guvernului, pot duce lucrurile la stări de revoluție chiar!

Hotărîrea Opoziției.

Singurul lucru ce ar putea duce la o descurcătură fără zguduiri, ar fi cedarea opoziției în parlament, făcând posibilă votarea îndemnității de cheltueli și a contingentului de recruți.

Opoziția maghiară însă coaliată, nici nu visază de o plecare a stégului, și nu anume înaintea baronului Bánffy.

Joia trecută în 5 Ianuarie, de pildă, fiind la ordinea zilei verificarea protocoalelor alor vre-o 3 ședințe anteriore, opoziția obstrucționistă s'a acățat de aceste protocoale, propunând singur la cel dintâi vre-o 10 modificări stilare absolut neesențiale, și la fiecare cerând votare nominală. Iar căpetenia opozițională Géza Polónyi a declarat, că pe Sâmbăta trecută vor propune vre-o 60 de modificări la viitorul protocol, tôte neesențiale, și la fiecare vor cere iarăși votare nominală!

Cu acest chip de obstrucționare, singură verificarea protocoalelor din o săptămână se pôte lungi o jumătate de an! Căci ședința unei zile se pôte întrégă cuprinde, ori mai drept ție nimici, prin 4—5 votări nominale.

În ședința de Sâmbăta, de pildă, s'au putut face abia 4 votări nominale, pentru a hotări că sê se scrie în protocol în loc de „Ház“ (Casă), „képviseletiház“ (casa deputaților), în loc de „bezára az ülést“ (încuie ședința) sê se pue „berekeszti“ (închide).

Și așa mai departe.

Astfel de modificări se pot, firește face cu sutele la un protocol, și cerând mereu votare nominală pe fiecare, lucrarea parlamentului e absolut paralisată, și țara pôte fi ținută în stare afară de lege atâta, cât îi place opoziției înverșunate contra capului guvernului.

Asta a consternat și tabăra guvernamentală, ori cât de mare e ea la număr și de ascultătoare...

Tratatîvele.

Singura posibilitate de-a mai îndrepta real, ție opoziționalii că ar fi — ca ministrul președinte Bánffy sê se retragă!

Baronul Bánffy însă, care din capul locului a jucat pe neînduplecatul și a spus că ar fi o umilire a majorității în fața minorității ca el sê cedeze, — a încercat în săptămâna trecută o împăcare, a început tratative cu opoziția, — dar n'a reușit a o îndupleca deloc a sê abate dela ținuta sa.

Demisia lui Bánffy.

Veșdend că nu și nu, baronul Bánffy pare a sê fi cam împăcat cu gândul de-a se „jertfi“ dară, dóră sê face pace și se redă parlamentului capacitatea de lucrare.

În 7 Ian. n. s'a răspândit deja în capitala ungară vestea, că ministrul-președinte Bánffy, și-a prezentat Maiestății Sale Monarhului dimisia și că i-se va și primi, însărcinându-se cu formarea unui nou cabinet (tot din sinul partidului liberal) Ladislau Lukács, actualul ministru de finanțe.

Mulți însă nu voiau sê credă știrii, ei spuneau că e numai o trăsătură strategică: ministrul președinte își prezintă demisia, pentru-că M. Sa sê-l investescă cu putere și mai mare într-a „restabilii ordinea“!.

Desmințirea.

Diarele de Duminecă publică însă desmințirea veștii despre demisia baronului Bánffy.

Numai atâta e adevărat, că 4 ministri ungari: Bánffy, Fejérváry, Lukács și Emanuel Széchenyi, sê află din 7 Ian. în Viena și în 7, 8 și 9 Ianuar (Vineri-Sâmbăta — Duminecă) a fost mereu consiliu de ministri sub președința M. Sale Împăratului rege, sfătuindu-se sigur asupra întrebării că ce e de făcut?

Situația guvernului e negreșit excepțional de grea, căci altfel consiliu de ministri sub președința monarhului în 3 zile dupăolaltă, nu se ține între împregiurări normale.

Cu tôte desmințirea dar, posibilitatea abdicării nu e eschisă, ceea-ce apare și din tonurile cam resignate ale organelor guvernamentale asupra acestei chestii.

Suspendarea Societății academice maghiare.

Societatea academică a studenților maghiari dela universitatea din Pesta a hotărît convocarea unei adunări publice de protestare contra stării în afară de lege, în care e împinsă țera.

Guvernul maghiar deprins a se întinde îndată după mijloce de forță, a suspendat pe timp nedeterminat activitatea societății academice a studenților.

Studenții au predat societatea, dar au declarat că dela ideea meetingului de protestare nu abstau!

Închiderea parlamentului.

În anumite cercuri politice guvernamentale se ocupă cu ideea, de a cere dela M. Sa închiderea pe timp nedeterminat a parlamentului, în care timp speră, că dór' s'ar putea ajunge la o înțelegere între partide.

Disidenții.

Fôrte periculoasă devine pentru guvern ținuta disidenților, ieșiți cu Szilágyi în frunte din sinul partidului liberal, și cari amenință că dacă Bánffy va mârșă mult lucrurile în spre rău, vor porni ei o luptă înverșunată de răsturnare contra lui!

Mai nou.

Consiliul de ministri ținut Duminecă în Viena sub președința M. Sale, s'a sfârșit cu aceea, că bar. Bánffy a fost îndrumat sê se întorcă acasă și sê încêpă cu partidele opoziționale tratative nouă, într-a restabilirea păcii parlamentare.

Din diecesa Aradului.

Crăciunul la Arad. În ziua primă a sfințelor sêrbători ale Nașterii Domnului, s'a oficiat în Biserica catedrală din Arad sfânta liturgie prin Prea Sfinția Sa părintele Episcop al Aradului Ioan Meșianu asistat de preoțimea din loc, în ființa de față a unui însemnat număr de credincioși.

La finea sfinței liturgii Prea Sfinția Sa a ținut cuvântarea pastorală de Nascerea Domnului, carea s'a trimis tuturor comunelor bisericesce din eparchie, (publicată și în „Tel. Rom“).

(După „Biserica și Școlă“)

Din ROMÂNIA

(Darurile de Crăciun ale Reginei). M. S. Regina Elisabeta a României a binevoit sê trimiță dlui I. C. Ghica, inspector al spitalelor civile, o bogată și splendidă colecțiune de haine pentru iarnă, și jucării, spre a fi distribuite, cu ocaziunea sêrbătorilor, micilor bolnavi diu spitalul de copii.

(Grația Tromului). M. S. Regele Carol a semnat din incidentul sfințelor sêrbători ale Nașterii Domnului, două decrete pentru grațierea, reducerea și comutarea pedepsei a 68 arestanți din diferitele penitenciare, având a li-sê vesti grația regescă cu ocazia sêrbătorilor.

Au fost între alți iertați de restul închisorii ce mai aveau a suferi, 10 osândiți la muncă silnică pe viață, cari acum sunt bolnavi și bêtărâni și cari au făcut peste 20 de ani din pedepsă.

(Seminariul pedagogic din București). La seminarul pedagogic care va începe sê funcționeze de la 1 Ianuarie v. 1899, s'a numit următorul personal:

Dni M. Dragomirescu, actual diriginte al școlei de aplicație; C. Rădulescu-Motru, conferențiar de filosofie la universitate; C. Litzica, profesor în învățământul secundar; C. Athanasiu, profesor la liceul Mihail Bravu, ca profesori repetitori.

Dni D. Nădejde, licențiat în filosofie, și A. Popovici Bănoșeanu, licențiat în științele naturale, ca veghetori de ordine.

D. Nădejde va mai îndeplini funcțiunea de secretar al seminarului și custode al bibliotecii, iar d. Popovici acea de custode al muzeului pedagogic.

(Aniversarea căsătoriei Principilor.) Ieri, Luni, 28 Decembre v. fiind a 6-a aniversare a căsătoriei AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Principesa Maria, s'au trimis mulțime de felicitări la adresa părechii princiare, în palatul de la Cotroceni, unde registrele au stat deschise.

Un vrednic creștin.

Poiana Sibiului, 22 Dec. v. 1898

Onorată Redacțiune!

Vê trimiț o știre durerôsă și totuș înălțătore de suflet; durerôsă, fiind vorba de pierderea unui prea vrednic creștin din comuna nôstră, dar înălțătore de suflet prin fapta nobilă ce acest creștin a legat-o de sfârșitul frumôsei sale vieți.

Trăim în timpuri grele. Economia de oi, unica ocupațiune a locuitorilor comunei nôstre, dă tot înapoi din cauza multelor pedeci ce i-sê spun. Astfel lupta pentru existență prea încordată fiind, rari sunt bărbații, cari jertfesc din al lor pentru binele comun.

Un astfel de rar bărbat pentru comuna nôstră a fost Dumitru Șufană Țarină, carele pentru noi nemuritor s'a făcut.

Născut din părinți sêraci, prin muncă neobosită, Dumitru Șufană Țarină și-a căștigat o avere frumôsă. Pentru frumôsele sale însușiri a fost ales ca epitrop-cassar al bisericei nôstre, în care onorifică funcțiune a servit 16 ani. Asemenea a fost cassar la cassa de păstrare „Mielul“ dela înființarea ei.

Amândouă funcțiunile și le-a îndeplinit cu mare conștiințositate până la mórtea ce l'a răpit dintre noi, fiind în vârsta de 73 ani.

Din averea sa însă Dumitru Șufană Țarină, pe care biserica l'a onorat cu postul de încredere de epitrop cassar al ei, a testat bisericei nôstre frumôsă sumă de 1000 fl. cu menirea ca o parte din interesele fundațiunii sê se folosescă spre scopuri filantropice, după buna chibzueltă o comitetului parochial, căruia îi încredințeză donațiunea.

Înmormântarea acestui creștin de model, a avut loc Marți în 15/27 Decembre, cu mare pompă. P. O. D. protopop tractual Ioan Droc, carele, aflându-se în Poiana în afaceri ofici-

ose, a urmat învătării și a pontificat la serviciul funebru, asistat de 7 preoți. Și astfel s'a făcut înmormântarea lui cu o pompă, cum rar s'a mai vădit în comuna noastră, și care poate servi de model preoțimei și de îndemn altor creștini ca să facă și ei fapte vrednice pentru biserică, spre a fi și ei așa onorați de biserică.

P. O. D. protopop a ținut cuvântarea funebrelă, în carea prin cuvinte alese, înțelese de toți, a scos la ivelă meritele răposatului pentru biserică și comuna noastră.

Pătrunțetore au fost iertăciunile, care le-a cerut în numele lui „Moș Țarină”, așa numit de toți, dela soție, (copii n'a avut) neamuri, preoți epitropi, colegii dela bancă, prețini, și dela toți cunoscuții.

Mi-am ținut de datorință a aduce acea la cunoștința cetitorilor cu atât mai vârtos, căci în Poiană, fundațiunea testată de Dumitru Șufană Țarină cu timpul va servi spre alinarea multor dureri și neajunsuri.

Dee Dumneșeu comunei noastre încă mulți binefăcători ca acesta!

Correspondentul.

Noutăți.

Craciunul în Sibiu. Sfânta și marea sărbătoare a Nașterii Domnului a fost preamărită în biserică din Sibiu-cetate prin un serviciu divin solemn, la care a pontificat II. Sa Domnul Arhimandrit și Vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, cu strălucita asistentă a P. O. Domni Zaharie Boiu și Nicolau Ivan asessori consistoriali, Ioan Papiu protopresbiter și Dr. Remus Roșca, protopresb. director seminarial, ca diacon servind Demetriu Câmpăan, archivar consistorial.

În decursul sfintei liturgii, la locul seu, nainte de ieșirea cu sfințele daruri, s'au înălțat pioșe și ferbinți rugăciuni către Tronul cel ceresc pentru odihna sufletului răposatului în Domnul Arhiepiscop și Metropolit Miron, pe care Dumneșeu se-l odihnească în pace în împărăția sa.

Răspunsurile liturgice le-a executat excelentul cor bisericesc al maeștrului George Dima.

Mica noastră bisericuță catedrală era îndesuită de public ales, și foarte mulți domni ba și dame chiar, nemai putând străbate întrânsa, erau nevoiți a sta pe afară, la ușă și în curte.

A doua zi a sfințelor sărbători a servit P. O. D. director seminarial Dr. Remus Roșca, asistat de diaconul D. Câmpăan.

A cântat iarăși corul dlui Dima, spre marea înălțare sufletescă a ascultătorilor.

Societatea „Academia ortodoxă” din Cernăuți a numit pe Ilustritatea Sa dl Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit și vicariu arhiepiscopesc, de membru onorariu al său.

Inc'un deputat — român. Prin încetarea din viață a deputatului Ladislau Szögyenyi, mandatul din Cercul *Bogșei* (în Bănat) a devenit vacant.

Precum se telegrafiază acum din Lugoj, în cercul devenit vacant va candida la deputăție dl Dr. Puchomiu Avramescu, actual protonotar comitatens, și va candida anume cu program „liberal” guvernamental.

Chestia Dreyfuss iarăși stă rău. Cea mai nouă telegramă din Paris anunță, că ați și juții din înalta Curte de Cassație franceză, judecă asupra vinovăției lui Dreyfuss tot așa cum judecau ministrii de resbel cari au făcut așa de hotărâte declarații în cauza lui, — contra lui!

Deputat dietal în cercul Sibiului a fost aclamat în 7 Ian. n. c. Heinrich Wächter, director financiar în pensiune.

Steagul ostrovului Creta. Ambasadorii puterilor la Constantinopol au combinat un steag oficios al Cretei autonome. Ca să nu supere pe creștinii din insulă, au înălțurat semiluna turcască de pe el, dar au pus o stea, ca o amintire totuși de suveranitatea turcască, steaua fiind și ea alături cu luna insinu al steagurilor turcești. Creștinii au murmurat și contra stelei, până ce acum ambasadorii le-au esplicat, că aceea nu e steaua

păgână a Turcilor, ci steaua dela răsărit a Magilor... Și așa s'au liniștit creștinii și au primit-o.

Nerespectarea Crăciunului nostru. Spre cea mai mare mirare a noastră suntem informați, că în sinul miliției, special la despărțământul voluntarilor, nici chiar ziua primă a Crăciunului nostru n'a fost declarată de zi liberă de serviciu. Cunoșcând noi simțul de dreptate a celor ce stau în fruntea armatei noastre, cari au recunoscut până și dispărent de neînsemnatului număr de *Ovrei* sărbătorile lor, trebuie să ajungem la presupunerea, că preoțimea noastră militară care are datorință a se îngriji de mângăerea sufletescă atât de necesară precum celorlalți așa și soldaților români, n'a făcut pașii necesari la locurile competente pentru respectarea cel puțin a celor mai însemnate sărbători orientale, cari stărnesc sentimente de evlavie în sufletele alor aprăpe 80 000 soldați români.

Cas de mörte. O telegramă sosită ați din Brașov ne anunță trecerea din viață a parochului Nicolae Frateșu din Sâmpetru, care în timpul din urmă pensionat trăia la fiul seu Toma Frateș, paroch în Bacitalu. Dumneșeu se-l odihnească.

Luccheni face — desvăliri! Într'una din zilele după anul nou apusean, pe Luccheni l'a apucat dorul de a mai vorbi cu județii și a face desvăliri senzaționale în drama a cărui nemernic erou a fost. S'a cerut la judele de instrucție, căci are să facă fasiuni nouă. De unde până aci spunea că numai el de capul lui a făcut tot planul cu asasinarea suveranei, acum a mărturisit, că a stat în serviciul marelui societăți internaționale anarchiste, și că a avut încă doi complici, unul înarmat cu revolver, altul provădit cu o bombă, ca de nu reușese unul, să sară celalalt! Așa că împărătesa nu-și putea încungiura tragicul sfârșit, decât dör prin minune. Hotărseră ca îndată după atentat să fugă la tren și să plece la Paris. Pe el l'au prins, dar cei doi soți au scăpat. A spus și lucruri foarte interesante despre organizația internă a anarchiei internaționale. Lucrurile au fost îndată telegrafate Curtii din Viena. Dar pe temeiul vorbelor lui Luccheni, în sensul legilor, nu se poate porni nici o urmărire a altor persoane numite de el.

Contele ungar Francisc Károlyi, tiner de 23 ani, trimis de atașat pe lângă ambasada austro-ungară din London, și-a tras, de anul nou, un glonț în cap. A murit îndată.

Cale ferată cu o singură șină. Parlamentul englez va trebui să se pronunțe asupra cererei unui domn Behr, care propune a se construi, ca exemplu, o linie ferată cu o singură șină, de la Liverpool la Manchester. El se oferă să probeze cu fapte tuturor companiilor de căi ferate, că este în interesul lor să transpörte pe linii cu o singură șină, paralelă cu liniile existente, tot serviciul lor de călători. Înțea trenurilor ar putea să atingă astfel 90—100 de mile pe oră, și cele mai multe accidente ar fi astfel înlăturate, ăce Behr.

I. Löser.

Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată

de

Un prietin al plugarilor.

(Urmare.)

3. Așa prin devastare a soldaților, prin împopulare și prin negrija agriculturii, bunăstarea poporului german s'a ruinat cu totul. Sărăcia cea mai apăsătoare domnea pe tot-dearëndul. Scumpețe și fomete, cari au adus numai săracie, mai cu samă bôle, multe curți frumoșe erau acum fără nici o stăpânire.

Agricultura în timpul dela pacea westfalică până la Thaer.

Periodu IX.

Starea agronomiei după pacea westfalică până pe timpul lui Friederic cel Mare, 1648—1740.

a) Despre stările triste

1. Prin scăderea populației în decursul războiului de treișeci de ani, pământurile sau nu se lucrau de loc sau numai o parte, căci pre lângă aceea, că nu erau vite pentru muncă, nici omeni nu erau de ajuns. Țărănul, adică plugarul, numai cu mare greutate și muncă se putea pune în picioare, căci prețurile bucatelor erau mai slabe ca în trecut,

mai avea sërmanul de a face o mulțime de clăci pe la domni feudali. Afară de acestea mai erau dările cele mari în bucate și naturalii pe la judecătoria țerei, ba și dijmele la preoți, cari dijme constau și din vite și accisse, de cari țărănul până acum nici n'a știut. Dările cele mari, cari erau aruncate numai în spatele bietului popor, s'au născut în modul următor: Numai nobilii și cavalerii avău dreptul de a cerceta dietele (cameră, senat) și de a discuta asupra dărilor. Fiind comunele dela țără eschise de a lua parte în cameră, cavalerii cei liberi de dare, puteau ridică contribuțiunile (dările) țărănului după plac.

În un dat al logofetului Fritsch din anul 1701 se ăce: „Prinții și proprietarii cei mari muncesc pe sërmani țărani până le ese sufletul”. Urzii dintre țărani trebuiau să plătescă pe an preste 30 de dări diferite, dintre cari mai multe în aceeași zi. Cine nu își plătea darea, primea execuțiunea, care adese ori era numai o hoherie (tortură). Adeseori moșii întregi rămăneu din cauza dărilor restante, în mâna statului. La Rhen, unde reșite devastări ale Francesilor au luat sërmanului țărani vitele și toate uneltele de lucru, a ajuns starea țărănului așa de tristă, în cât adeseori li se licita și moșiora ce o mai aveau, din cauză că nu-și puteau plăti darea. Părăsirea curților țărănești și greutatea dărilor a adus cu sine pe la începutul secolului XVIII, că țărănul nu mai avea nimic, ci totul era al statului, pentru care țărănul plătea arëndă mare, ba prinții și cavalerii avău dreptul de a cumpăra pe țărani și a-i pune să muncă la moșile lor viață întregă. Așa de tristă a fost starea țărănului pe timpul acela. Pentru țărani germani pe timpul acela s'ar potrivă următoarele versuri cântate de lăutarii nostri:

Noi țărani dela țără,
Dua nopțea greu muncim.
Muncim greu erna și vara,
Numai birul se-l plătim.
Sub-prefectul ne tot spune,
C'avem constituțiune;
Că-i întrânsa bine, rău,
Șcie numai Dumneșeu...

2. Ce privește instrucțiunea, trebuie să mărturisim, că ea în periodul acesta a fost nimica, atât la cei nobili, cât și la țărani cei mai de jos, și cu deosebire aceștia erau uitați cu totul. Afară de funcționari și preoți, cea mai mare parte nu avea cunoștințe de cetit și scris. Instrucțiunea în școlile de pe sate se da din partea meseriașilor, cari trebuiau să umble în toate părțile, și să facă tot ce le sta în putere, ca să potă trăi de ați pe mâne. Cea mai stricată limbă germână o aflăm în periodul acesta, atât în școlile inferioare și în cele superioare, precum și în conversațiune.

(Va urma).

DIN PUBLIC.

Pentru cele cuprinse în rubrica acesta, redacțiunea nu primesce răspunderea.

Lugoj, 5 Ianuare n. 1899.

Stimate d-nule Redactor!

În nr. 132 din 1/13 Decembre 1898 al „Telegrafului Român” la rubrica noutăților s'a publicat un articol intitulat „Un canonic scandalos” de cătră anonimul Justus recte Isjustus din Lugoj. După informațiunile ce le am la mână, comunicatul mincinos și caluminator este estras din toția germană „Südungarn” nr. 98 din Lugoj, a cărui redactor mi-a descoperit în confidență, cumcă acel comunicat după cum fu publicat în numita foie, i-s'a străpus de cătră dignitari bisericesci de pozițiune înaltă și advocați români din Lugoj! La aușul acestor vorbe eșite din gura redactorului, am încerenit, înțelegând, că nu numai persoane eclesiastice în pozițiune înaltă instituite, ci și advocați români fără suflet și cunoștință, conspiră și ridică atentat moral asupra fratelui de un sânge cu ei și asupra onorei sale nepătate până în ziua de ați.

Cumcă preoții cu pozițiune înaltă, complotatori cu advocații români din Lugoj, ce scop vor fi având cu publicarea unor asemenea calumnii la persoana mea, nu știu; una însă o pot spune cu toția certitudinea, cumcă în fața bisericeii și a națiunei — sunt individualitățile acestea fariseii și lupii răpitori îmbrăcați în piele de miel!

Justus, dacă era și el aceea ce-i spune numele, avea trebuința să comunique Stim. Domn redactor și răspunsul meu rectificător eșit imediat în „Südungarn” sub nr. 99. Aceea face, precum ved, cu intențiune a întrelăsa, că bageamă a fost și el în companie cu calumniatorii.

Cu permisiunea Stim. Domn redactor las să urmeze adevăratul stat al lucrului, des-

pre care Justus a făcut și produs atăta senzație în public.

„Înainte cu 19 ani Nicolae Bojinca comisar de drum, cu familia sa a condus loruși de locuință, casa mea din Oravița română de sub nr. 72, în care a și locuit ani mai îndelungați. La eșirea lor din casă mi-au rămas datori cu 150 fl. cens de cortel, care pretensie am și întabulat-o pe averea debitorilor, în Fizeș aflătoare. Această pretensie s'a solvit prin arândășul averi, Iuliana Bojinca, cu numele Ant. Till, la 14 Sept. 1892 și despre întemplata solvire i-am dat în totă forma concesiune de estabulare — firesce că mie toate aceste fiind lucruri vechi, mi-au eșit din minte. La 17 Martie 1898, așa dar aprăpe după decurgerea alor 6 ani, mă atacă Fabius Bojinca, locuitor în Biled ca erede a lor Nic. și Iul. Bojinca, ca să-i dau concesiune de ștergere peste 150 fl. întabulați pe averea ce are el și o moștenescă, fiind pretensia pe Sept. împăcată. Mie firește mi-a venit acest lucru nepriceput întâiu, în fine după multă spargere de cap mi-am adus aminte, că Nic. Bojinca a locuit ani mulți în casa mea, și că eu lui în decursul cât a petrecut ca închilii i-am dat multe cuate asupra solvirei censului, și așa fiind în statul absolut al nesciinței în cauza presentă, am pretins să-mi arete ceva cuate ori scrisori, pentru că cauza fiind veche, mie mi-a eșit cu totul din memorie.

Fabiu Bojinca la judecătoria din Bogșă, unde m'a inactionat, dobândește procesul, îndatorindu-mă judecătoria, ca să-i estradau lui Fabiu Bojinca concesiunea de estabulare poftită, și aceea pe jurământul actorelui prestat în acel sens, că atâtă seu răposat i-a spus această; tot judecătoria din Bogșă a enunțat și aceea, că speșele de proces le sisteză împrumutat. Fabiu Bojinca a apelat pentru speșele de proces, voină a ști, cumcă cel care perde procesul, trebuie ca parte succumbentă să supörte și speșele de proces; eu am apelat la merit, arătând, cumcă cel-ce începe un proces adevărat și bona fide trebuie să aibă, ori dovești scrisuale, ori martori, cu cari să-și potă valida pretensia, jurământul se folosește în cele mai estreme.

Fabiu Bojinca însă, prin avocatul seu din Biled Dr. Simeon Dozsa, judeu, a dovedit că el nu are lipsă de nimica dintre recerințele recerute la purtarea unui proces, că el le dobândește și așa după plac! Înaintea tribunalului din Lugoj am mai cerut ultima oră dela Dr. Simeon Dozsa comprobarea acțiunii sale, densus și de astădată o a denegat, — intențiunea lui a fost să mă ajungă cu speșele de proces, ceea-ce i-a și succed.

Speșele perdate în acest proces se urcă la considerabila sumă de 240 fl. 65 cr.

Acum a ajuns trăba până acolo, că fasiunea mea să decidă procesul. Eu în nesciința absolută, Dr. Simeon Dozsa cu documentul de ștergere în busunar, concede să depun un jurământ bona fide negativ, carele după principiile atât morale, cât și positive, în sine luat este nul și valid pentru-că fu forțat în cale nelegală.

Din cele espuse se cunoșce că articolul „un canonic scandalos” este o publicare mincinosă și calumnatore, care cu dispreț o resping dela persoana mea.

Pună-și contrarii mei bisericieni și advocații români din Lugoj, mâna pe inimă și vadă, ore nu-i muștră consciința pentru strîmbătatea ce mi-au făcut-o în public, calumniândul pe acel individ, care pe dinșii i-a îmbrășat cu căldură și bunăvoință la anumite împregiurări?

Ioan Madincea,
canonic școlastic în Lugoj.

Posta redacțiunei.

Dlul George Oprea, paroch în Hunedbra. În înțelesul dispozițiunilor statutului nostru organic asigurate în legile țerii prin art. de lege IX din 1868, biserică noastră are dreptul a-și conduce independent — firesce în sinul credinșilor ei — între altele și afacerile financiare. Special chestia colectelor este normată în punctul VIII al „dispozițiunilor generale” din acel statut. Acest punct este următorul:

VIII „Susatinsele părți organice ale metropoliei se vor îngriji de mijlocele intelectuale și materiale, cari se cer spre ajungerea scopurilor bisericesci, școlare și fundatiionale; și încât nu le-ar succede a acoperi cheltuelile recerute nici în urma colectelor făcute în și afară de metropolie, întru atăta vor recurge la stat pentru ajutor.”

Deci normat fiind prin lege dreptul de colectare al bisericeii noastre, ne mirăm, că să aplică față de noi dispozițiunile unei ordinațiuni ministeriale și încă din partea unui bărbat, care—ca membru al corporațiunilor nostre bisericesci superioare, — cunoșce statutul organic.

Că ridicarea unui monument pentru eternizarea meritelor celui mai distins archiereu al bisericeii noastre, nu se poate numera între trebuințele bisericeii, nu poate susține nimenea, mai ales, că tocmai biserică este datore a venera memoria celor ce au fost model de creștini și cetățeni. Din necesitatea esprimării acestor sentimente de recunoștință a isvorit venerarea sântilor, ca momente de moralizare și bună educare a generațiilor. —

„Dotățiunea Clerului“.

(Avis preoțimei noastre.)

Este știut, că **articolul de lege XIV. din 1898 despre întregirea venitelor parohiale**, intră în valoare cu 1 Ianuarie n. 1899. Corporațiunile noastre competente încă nu s'au pronunțat asupra acceptării sau neacceptării sumelor oferite din partea statului, ca întregire, căci legea este facultativă. Fiind timpul înaintat, Consistoriul arhidieceșan trimite în zilele acestea blanchete nouă pentru adunarea datelor privitoare la venitele sigure ale singuraticelor parohii, ca astfel să se pōtă judeca pe base de date temeinice. Ca să se pōtă precede în chip corespunzător la umplerea datelor de lipsă și să se pōtă induce tōte fără eventuala păgubire a celor îndreptățiți, este fără îndoială necesar, ca se cunōscă tōți parohii,

legea însași,

în tōte amēnunțele ei. În scopul acesta a tradus dl Dr. *Elie Cristea* acest articol de lege, pe care îl recomandăm în atențiunea tuturor, pe cari îi privesce. Traducerea a apărut în tipografia arhidieceșană și se pōte procura cu prețul de 20 cr. + 3 cr. pentru porto, atât dela traducător, cât și dela librăria arhidieceșană.

Au apărut:

Anuar financiar și economic

pe
1898

redactat de
Petra Petrescu.

Anul V.

Prețul fl. 120.

De vândare la

Un capitol din contabilitatea dublă

de

I. C. Panțu,

profesor la școala comercială superioară din
Brașov.

Prețul 50 cr.

Tipografia și librăria arhidieceșană, Sibiu.

În Tipografia arhidieceșană din Sibiu a apărut

DOTAȚIUNEA CLERULUI.

Reflexiuni asupra proiectului de lege despre întregirea
venitelor preoțesci

de
ILIE DINURSENI.

Broșura se estinde pe 147 pagini și are următorul cuprins:

Un studiu asupra proiectului de lege mai sus numit, care s'a publicat în mai mulți numeri ai „Telegrafului Român“ din anul acesta. Memoriul dela 1850 al episcopului, mai târziu metropolitului

ANDREIU baron de ȘAGUNA,

asupra dotațiunii clerului; apoi proiectul de lege despre întregirea emolumentelor preoțesci și în urmă interesanta motivare, cu care ministrul cultelor și instrucțiunii publice a prezentat dietei acel proiect, și pe care diarele române au publicat-o numai în scurte excerpte.

Fiind chestiunea dotațiunii clerului actuală, credem, că autorul acestei broșure a făcut un bun serviciu bisericei române, dând ocaziune clerului a cunōscă cât mai de aproape numitul proiect care privesce atât de deapropo sōrtea lui. Este în interesul bisericei că proiectul să fie cunoscut în cercuri cât mai largi, de aceea o recomandăm mai ales atențiunii clerului nostru, precum și a aceluia, cari să interesează de mersul afacerilor noastre bisericesci.

Prețul 1 coronă.

Se pōte procura din

Librăria Tipografiei arhidieceșane, Sibiu.

Cel mai indispensabil Călindariu pentru fiecare preot și învățătoriu este fără îndoială

Călindariul

archidieceșan,

ce se pōte procura la **Librăria arhidieceșană**, Sibiu cu prețul de **30 cr.**

Călindariul pe anul **1899** este dedicat memoriei răposatului arhiepiscop și metropolit **Miron Romanul**, cuprindând: fotografia aceluia, o biografie scurtă, apoi date interesante din bōla lui, mōrtea, înmormōntarea și numeroase condolente, incurse din acest incident. Pe lângă partea pur calendaristă mai cuprinde genealogia, consemnarea regenților mai însemnați din Europa; afaceri de poștă, tren și telegraf, scala timbrelor și computărilor de interese, precum și întreg șematismul metropoliei ortodoxe române din Transilvania și Ungaria și în deosebi șematismul amēnuntit al arhidieceșei, atât de trebuincios în tōte afacerile bisericesci și școlare. Indicarea agendelor parohiale și protopresbiterale, specificate după luni; estrase folosite din regulamentele consistorului arhidieceșan; indigitari pentru învățătorii soldați; tēgurile, anunțuri etc

Îl recomandăm tuturor!

Orologe de buzunar americane.

Cu garanță, că nickelul nu-și schimbă colōrea, construcția mai esactă și mai bună decât a celor mai scumpe.

Prețul de bucată florini 3.—

Pe lângă garanță, până unde ajunge proviziunea.

Lângă orologiu lanț argintit cu 60 cr.

Aparat de ras — automat.

Fox, fabricat veritabil de solingen, distins la multe espoziiți, nu cere praxă. Taierea eschisă. Lucru curat și comod. Scutesce de bōle de piele. Durabil și scutesce de spese.

O bucată fl. 3.—

Tăișul *** e din oțel strălucitor, celelalte părți din alpaca.

Un tăiș separat lângă el fl. 1.—

Se pot comanda la:

POLLÁK SÁNDOR, reprezentantul principal.

Budapesta, V. ker. Kálmán-utca 17.

Colectanților se espedeză la 5 bucăți, unul gratis. [183] 30—30

Cărți cu prețuri reduse!

Adunarea cuvēntărilor comisarilor școlari din 1863 și 1864 . . .	fl.	—10
Adunarea rapōrtelor dela directorii distr. de școlă în 1865 . . .	„	—15
Anthorismos de A. baron de Șaguna . . . dela fl.	—50	„ —25
Causa rom. la 1872, edată de comitetul conf. naț.	„	—15
Comentariu la patenta din 1854 de I. cav. de Pușcariu, 2 tomuri	dela fl.	2.— „ —50
Polemia (Critica) contra Heliade de A. bar. de Șaguna . . .	„	—50 „ —20
Cunoscințe folosite la căsătorii „ „ „ „ „ „ „ „ „	„	—50 „ —15
„ practice despre grădini și cultivarea lor de Dr. P. Vasici	„	—50 „ —25
Disertațiune de G. Bellissimus	„	—20 „ —08
Ex. Sa Arhiepiscopul și Metr. A. bar. de Șaguna de N. Popea . .	„	—10
Ein juristisch-politisches Charakterbild von einem Unbefangenen .	„	—10
sau aceeași în limba maghiară	„	—10
Geschichte der gr.-or. Kirche in Ost. Ungarn de Șaguna dela fl.	1.—	„ —50
Învățătorul și poporul	„	—50 „ —20
Istoria bis. pol. naț. de Tincu Velea	„	1.— „ —40
Liturgia Sf. Ioan pe note	„	2.50 „ 1.—
Macroviotica sau măestria de a lungi viața de P. Vasiciu, după Hufeland, 2 tom.	„	1.15 „ —50
Memorial din 1860	„	„ —05
Orele libere de I. c. de P.	„	„ —05
Predigten de A. bar. de Șaguna.	„	„ —10
Sunete și rēsunete de Z. Boiu	dela fl.	—60 „ —20
Adaus la promemoria, germ.	„	„ —05
Teologia pastorală de A. Șaguna	dela fl.	1.— „ —50
Testamentul nou	„	1.— „ —50

De vândare în

Librăria Tipografiei arhidieceșane, Sibiu.